

У Х В А Л А
ТРЕТЬОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Губаренко Галини Василівни щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 2 частини третьої статті 389, пункту 1 частини другої статті 394 Цивільного процесуального кодексу України

м. К и ї в
17 жовтня 2022 року
№ 134-3(II)/2022

Справа № 3-62/2022(161/22)

Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Первомайський Олег Олексійович (голова засідання, доповідач),
Головатий Сергій Петрович,
Городовенко Віктор Валентинович,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Губаренко Галини Василівни щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 2 частини третьої статті 389, пункту 1 частини другої статті 394 Цивільного процесуального кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Первомайського О.О. та дослідивши матеріали справи, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а :

1. Губаренко Г.В. звернулась до Конституційного Суду України з клопотанням (вх. № 18/161 від 30 серпня 2022 року) перевірити на відповідність Конституції України (конституційність) пункт 2 частини третьої статті 389, пункт 1 частини другої статті 394 Цивільного процесуального кодексу України (далі – Кодекс).

Оспорювані приписи Кодексу установлюють таке:

– не підлягають касаційному оскарженню:

„2) судові рішення у малозначних справах та у справах з ціною позову, що не перевищує двохсот п'ятдесяти розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, крім випадків, якщо:

а) касаційна скарга стосується питання права, яке має фундаментальне значення для формування єдиної правозастосовчої практики;

б) особа, яка подає касаційну скаргу, відповідно до цього Кодексу позбавлена можливості спростувати обставини, встановлені оскарженим судовим рішенням, при розгляді іншої справи;

в) справа становить значний суспільний інтерес або має виняткове значення для учасника справи, який подає касаційну скаргу;

г) суд першої інстанції відніс справу до категорії малозначних помилково“ (пункт 2 частини третьої статті 389);

– суд відмовляє у відкритті касаційного провадження у справі, якщо:

„1) касаційну скаргу подано на судові рішення, що не підлягає касаційному оскарженню“ (пункт 1 частини другої статті 394).

Губаренко Г.В. просить перевірити зазначені приписи Кодексу на відповідність частинам першій, другій статті 55 Конституції України.

Обґрунтовуючи твердження щодо невідповідності Конституції України пункту 2 частини третьої статті 389, пункту 1 частини другої статті 394 Кодексу, суб'єкт права на конституційну скаргу посилається, зокрема, на приписи Конституції України, Кодексу, а також на судові рішення у своїй справі.

2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї документів і матеріалів впливає таке.

2.1. У жовтні 2021 року Дніпровський державний медичний університет (далі – Університет) звернувся до суду з позовом до Губаренко Г.В., у якому просив стягнути з неї витрати на навчання в розмірі 106 824,35 грн.

Університет обґрунтовував позов тим, що Губаренко Г.В. на підставі наказу ректора від 1 серпня 2008 року № 488-ос була зарахована на перший курс Університету. Між Університетом та Губаренко Г.В. 1 вересня 2008 року укладено угоду про підготовку фахівців із вищою освітою № 34, відповідно до умов якої Губаренко Г.В. зобов'язалася після закінчення вищого закладу освіти прибути на місце направлення і відпрацювати не менше трьох років, а в разі відмови їхати за призначенням – відшкодувати вартість навчання. Проте Губаренко Г.В. звільнилася з посади лікаря загальної практики – сімейного лікаря Комунального закладу „Дніпровський центр медико-санітарної допомоги № 8“ Дніпровської міської ради за власним бажанням, не відпрацювавши три роки, а отже, не виконала умов угоди № 34.

Амур-Нижньодніпровський районний суд міста Дніпропетровська рішенням від 15 лютого 2022 року задовольнив позов Університету і стягнув з Губаренко Г.В. на користь Університету витрати на навчання в розмірі 106 824,35 грн.

Дніпровський апеляційний суд постановою від 25 травня 2022 року апеляційну скаргу Губаренко Г.В. залишив без задоволення, а рішення Амур-Нижньодніпровського районного суду міста Дніпропетровська від 15 лютого 2022 року – без змін.

Верховний Суд у складі колегії суддів Першої судової палати Касаційного цивільного суду ухвалою від 5 липня 2022 року відмовив Губаренко Г.В. у відкритті касаційного провадження за її касаційною скаргою на рішення Амур-Нижньодніпровського районного суду міста Дніпропетровська від 15 лютого 2022 року та постанову Дніпровського апеляційного суду від 25 травня 2022 року.

Верховний Суд у вказаній ухвалі на підставі пункту 2 частини третьої статті 389, частини шостої статті 19 Кодексу відмовив у відкритті касаційного провадження, оскільки касаційна скарга подана на судові рішення у малозначній справі, що не підлягають касаційному оскарженню, зазначивши, що:

– „наведені заявницею обставини та мотиви, які на її думку свідчать, що касаційна скарга стосується питання права, яке має фундаментальне значення для формування єдиної правозастосовчої практики, не заслуговують на увагу, оскільки судова практика у вказаній категорії справ є сформованою (див. постанову Великої Палати Верховного Суду від 26 січня 2021 року у справі № 607/3693/17, провадження № 14-151цс20)“;

– „доводи касаційної скарги також не свідчать про наявність підстав, передбачених підпунктом «в» пункту 2 частини третьої статті 389 ЦПК України. Незгода заявниці з оскаржуваними судовими рішеннями в цілому, за відсутності інших обставин, не може розглядатися як обставина, що впливає на визначення справи як такої, що має виняткове значення, оскільки це може бути оцінкою сторони щодо кожної конкретної справи, учасником якої вона є.

Твердження заявниці про те, що справа становить значний суспільний інтерес також по суті зводиться до власного тлумачення нею норм матеріального права, які регулюють спірні правовідносини“.

2.2. Суб'єкт права на конституційну скаргу вважає, що пункт 2 частини третьої статті 389, пункт 1 частини другої статті 394 Кодексу не відповідають частинам першій, другій статті 55 Конституції України, оскільки, зокрема:

– „гарантоване <...> ч. 1 ст. 55 Конституції України право на оскарження в суді було обмежено“;

– „зазначені в підпунктах «а» та «в» пункту 2 частини 3 статті 389 Цивільного процесуального кодексу України підстави, які дозволяють подати касаційну скаргу у малозначних справах та у справах з ціною позову, що не перевищує двохсот п'ятдесяти розмірів прожиткового мінімуму для працездатних, носять суто суб'єктивний характер, жодних критеріїв, які б давали можливість визначити, яка «касаційна скарга» стосується питання права, яке має

фундаментальне значення для формування єдиної правозастосовчої практики, а яка ні – відсутні, так само, відсутні критерії визначення, яка «справа» становить значний суспільний інтерес або має виняткове значення для учасника справи, який подає касаційну скаргу, а яка ні“.

3. Розв'язуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

3.1. Відповідно до статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“ „у конституційній скарзі зазначаються: <...> обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону“ (пункт 6 частини другої).

Згідно зі статтею 77 Закону України „Про Конституційний Суд України“ „конституційна скарга вважається прийнятною за умов її відповідності вимогам, передбаченим статтями 55, 56 цього Закону“ (абзац перший частини першої); „Суд відмовляє у відкритті конституційного провадження, визнавши конституційну скаргу непринятною, якщо зміст і вимоги конституційної скарги є очевидно необґрунтованими або наявне зловживання правом на подання скарги“ (частина четверта).

Зі змісту конституційної скарги вбачається, що автор клопотання не навів обґрунтування тверджень щодо неконституційності пункту 2 частини третьої статті 389, пункту 1 частини другої статті 394 Кодексу.

Зокрема, Губаренко Г.В., стверджуючи про неконституційність пункту 2 частини третьої статті 389 Кодексу, зазначає про його невідповідність частині другій статті 55 Конституції України, якою гарантовано право кожному на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб. Проте, як убачається з долучених до конституційної скарги судових рішень, Губаренко Г.В. була не скаржником, а відповідачем у цивільно-правовому спорі з усіма правами, наданими стороні цього провадження. У той же час суб'єкт

права на конституційну скаргу не порушує питання щодо захисту його права на касаційне оскарження судового рішення, визначеного пунктом 8 частини другої статті 129 Конституції України.

Водночас, порушуючи питання про невідповідність Конституції України пункту 1 частини другої статті 394 Кодексу, автор клопотання не наводить жодних доводів на обґрунтування своєї позиції.

Аналіз конституційної скарги свідчить про незгоду Губаренко Г.В. з висновками Верховного Суду у складі колегії суддів Першої судової палати Касаційного цивільного суду, викладеними в ухвалі від 5 липня 2022 року, щодо необґрунтованості її доводів про необхідність касаційного оскарження рішень у її справі з підстав того, що касаційна скарга стосувалась питання права, яке має фундаментальне значення для формування єдиної правозастосовної практики, а також значного суспільного інтересу її справи.

Отже, суб'єкт права на конституційну скаргу не обґрунтував тверджень щодо неконституційності пункту 2 частини третьої статті 389, пункту 1 частини другої статті 394 Кодексу в розумінні пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 58, 61, 62, 77, 83, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Губаренко Галини Василівни щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 2 частини третьої статті 389,

пункту 1 частини другої статті 394 Цивільного процесуального кодексу України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Третьої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ТРЕТЯ КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**